

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 993

Warszawa, 5 września 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 235 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Kotlinowskiego.

(-) Andrzej Adamczyk; (-) Przemysław Andrejuk; (-) Waldemar Andzel;
(-) Iwona Arent; (-) Mieczysław Aszkiełowicz; (-) Witold Bałazak;
(-) Małgorzata Maria Bartyzel; (-) Renata Beger; (-) Jan Bestry; (-) Jerzy Bielecki; (-) Jacek Bogucki; (-) Bolesław Borysiuk; (-) Bogusław Bosak;
(-) Krzysztof Bosak; (-) Barbara Bubula; (-) Teresa Ceglecka-Zielonka;
(-) Józef Cepil; (-) Aleksander Chłopek; (-) Edward Ciągło; (-) Tadeusz Cymański; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Roman Czepe; (-) Edward Czesak;
(-) Andrzej Ćwierz; (-) Andrzej Mikołaj Dera; (-) Janusz Dobrosz;
(-) Leszek Dobrzyński; (-) Zbigniew Dolata; (-) Jacek Falfus; (-) Andrzej Fedorowicz; (-) Krzysztof Filipek; (-) Karolina Gajewska; (-) Roman Giertych; (-) Szymon Stanisław Giżyński; (-) Mieczysław Golba; (-) Marian Tomasz Goliński; (-) Kazimierz Gołojuch; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Artur Górski; (-) Tomasz Górski; (-) Zofia Grabczan; (-) Andrzej Grzesik;
(-) Eugeniusz Grzeszczak; (-) Andrzej Grzyb; (-) Witold Hatka; (-) Czesław Hoc; (-) Danuta Hojarska; (-) Michał Jach; (-) Jarosław Jagiełło; (-) Jan Jarota; (-) Marek Jurek; (-) Krzysztof Jurgiel; (-) Ryszard Kaczyński;
(-) Stanisław Kalemba; (-) Marek Kawa; (-) Edward Józef Kiedos;
(-) Wiesław Kilian; (-) Dariusz Antoni Kłeczek; (-) Robert Kołakowski;

(-) Janusz Kołodziej; (-) Marek Kotlinowski; (-) Henryk Kowalczyk;
(-) Zbigniew Kozak; (-) Piotr Krzywicki; (-) Marek Kuchciński; (-) Tomasz
Latos; (-) Sandra Lewandowska; (-) Jan Filip Libicki; (-) Krzysztof Lipiec;
(-) Andrzej Liss; (-) Alojzy Lysko; (-) Jan Łączny; (-) Jan Łopata;
(-) Wanda Łyżwińska; (-) Stanisław Łyżwiński; (-) Krzysztof Maciejewski;
(-) Tadeusz Madziarczyk; (-) Janusz Maksymiuk; (-) Ewa Malik; (-) Andrzej
Mańka; (-) Barbara Marianowska; (-) Arnold Masin; (-) Marek Matuszewski;
(-) Antoni Mężydło; (-) Krzysztof Michałkiewicz; (-) Henryk Młynarczyk;
(-) Wojciech Mojzesowicz; (-) Kazimierz Moskal; (-) Arkadiusz Mularczyk;
(-) Halina Murias; (-) Leszek Murzyn; (-) Maria Teresa Nowak;
(-) Waldemar Nowakowski; (-) Małgorzata Olejnik; (-) Halina Olendzka;
(-) Adam Ołdakowski; (-) Mirosław Orzechowski; (-) Edward Ośko;
(-) Krystyna Ozga; (-) Anna Pakuła-Sacharczuk; (-) Anna Paluch;
(-) Radosław Parda; (-) Mirosław Pawlak; (-) Daniel Pawłowiec; (-) Szymon
Pawłowski; (-) Stanisław Pięta; (-) Marian Piłka; (-) Marek Polak; (-) Paweł
Poncyłjusz; (-) Elżbieta Ratajczak; (-) Adam Rogacki; (-) Józef Rojek;
(-) Wojciech Romaniuk; (-) Andrzej Ruciński; (-) Jarosław Rusiecki;
(-) Małgorzata Sadurska; (-) Marek Sawicki; (-) Dariusz Seliga; (-) Jarosław
Sellin; (-) Edward Siarka; (-) Grzegorz Skwierczyński; (-) Henryk Smolarz;
(-) Bogusław Sobczak; (-) Antoni Sosnowski; (-) Zbigniew Sosnowski;
(-) Waldemar Starosta; (-) Józef Stępkowski; (-) Robert Strąg; (-) Leszek
Sulek; (-) Marek Surmacz; (-) Wojciech Piotr Szarama; (-) Andrzej Szlachta;
(-) Stanisław Szwed; (-) Piotr Ślusarczyk; (-) Krzysztof Tchórzewski;
(-) Jacek Tomczak; (-) Grażyna Tyszko; (-) Kazimierz Michał Ujazdowski;
(-) Regina Wasilewska-Kita; (-) Ryszard Wawryniewicz; (-) Rafał
Wiechecki; (-) Wojciech Wierzejski; (-) Lucyna Wiśniewska; (-) Elżbieta
Wiśniowska; (-) Tadeusz Wita; (-) Marek Wojtera; (-) Michał Wojtkiewicz;
(-) Janusz Marek Wójcik; (-) Marzena Wróbel; (-) Stanisław Zadora;
(-) Stanisław Zajac; (-) Artur Zawisza; (-) Maria Zbyrowska; (-) Maria
Zuba; (-) Jerzy Żyszkiewicz.

**Ustawa
z dnia
o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej**

Art. 1

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 oraz z 2001 r. Nr 28, poz. 319) art. 38 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 38.

Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia od momentu poczęcia.”

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Poprawka wprowadza zmianę art. 38 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, polegającej na jego sprecyzowaniu – „Art. 38. Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia od momentu poczęcia”. Celem poprawki jest zapewnienie ochrony prawnej człowiekowi od momentu poczęcia. Poprawka ta wychodzi naprzeciw orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 maja 1997 r. (Sygn. akt K. 26/96) w sprawie zbadania zgodności ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz zmianie niektórych innych ustaw z Konstytucją RP.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu stwierdził m.in. „Podstawowym przepisem, z którego należy wyprowadzać konstytucyjną ochronę życia ludzkiego, jest art. 1 przepisów konstytucyjnych utrzymanych w mocy, w szczególności zaś zasada demokratycznego państwa prawnego. Państwo takie realizuje się bowiem wyłącznie jako wspólnota ludzi, i tylko ludzie mogą być właściwymi podmiotami praw i obowiązków stanowionych w takim państwie. Podstawowym przymiotem człowieka jest jego życie. Pozbawienie życia unicestwia więc równocześnie człowieka, jako podmiot praw i obowiązków. Jeżeli treścią zasady państwa prawa jest zespół podstawowych dyrektyw wyprowadzanych z istoty demokratycznie stanowionego prawa, a gwarantujących minimum jego sprawiedliwości, to pierwszą taką dyrektywą musi być respektowanie w państwie prawa wartości, bez której wykluczona jest wszelka podmiotowość prawna, tj. życia ludzkiego od początków jego powstania. Demokratyczne państwo prawa jako naczelną wartość stawia człowieka i dobra dla niego najcenniejsze. Dobrem takim jest życie, które w demokratycznym państwie prawa musi pozostawać pod ochroną konstytucyjną w każdym stadium jego rozwoju.

Wartość konstytucyjnie chronionego dobra prawnego jakim jest życie ludzkie, w tym życie rozwijające się w fazie prenatalnej, nie może być różnicowana. Brak jest bowiem dostatecznie precyzyjnych i uzasadnionych kryteriów pozwalających na dokonanie takiego zróżnicowania w zależności od fazy rozwojowej ludzkiego życia. Od momentu powstania życie ludzkie staje się więc wartością chronioną konstytucyjnie. Dotyczy to także fazy prenatalnej.

Objęcie tej fazy życia ludzkiego ochroną konstytucyjną znajduje zresztą potwierdzenie w ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską 30 września 1991 r. Konwencji Praw Dziecka,

której preambuła deklaruje w akapicie dziesiątym, nawiązując do Deklaracji Praw Dziecka, iż dziecko z uwagi na swą niedojrzałość fizyczną oraz umysłową, wymaga szczególnej opieki i troski, a zwłaszcza właściwej ochrony prawnej, zarówno przed, jak i po urodzeniu. Ujęcie tej reguły w preambule Konwencji musi prowadzić do wniosku, iż zawarte w Konwencji gwarancje odnoszą się również do prenatalnej fazy ludzkiego życia.

Uznanie, iż ochrona życia przysługuje istocie ludzkiej od chwili poczęcia, znalazło wyraz także w ustawodawstwie zwykłym. Ustawa o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży zarówno w brzmieniu sprzed jak i po nowelizacji w art. 1 deklaruje, iż prawo do życia podlega ochronie, w tym również w fazie prenatalnej zaś spowodowanie śmierci dziecka poczętego przez przerwanie ciąży, zasadniczo jest czynem zabronionym i karalnym (nowy art. 152a oraz 152b kodeksu karnego w kontekście okoliczności legalizujących aborcję).”

Dalej czytamy: „Stanowisko, w myśl którego zdrowie ludzkie powinno podlegać ochronie prawnej także w fazie prenatalnej, znajduje bezpośrednie potwierdzenie w Konwencji o Prawach Dziecka. Art. 24 ust. 1 Konwencji stwierdza, iż Państwa-Strony uznają prawo dziecka do korzystania z możliwie najlepszego stanu zdrowia (...). W ustępie drugim tego artykułu stwierdzono natomiast, iż Państwa-Strony będą starały się zapewnić pełne urzeczywistnienie tego prawa, a w szczególności będą podejmowały właściwe środki w celu: (...) d) zapewnienia matkom właściwej opieki prenatalnej i postnatalnej. Bez względu więc na brzmienie akapitu 10 preambuły do Konwencji, w świetle którego pojęcie dziecka użyte w Konwencji, powinno obejmować także dziecko przed urodzeniem, art. 24 zawiera bezpośrednią wskazówkę, iż prawo do korzystania z możliwie najlepszego stanu zdrowia obejmuje również dziecko poczęte. Tylko w ten sposób można wytłumaczyć wynikające z ust. 2 zobowiązanie do zapewnienia matkom opieki prenatalnej. Zobowiązanie to nie zostało bowiem wprowadzone ze względu na interes samej kobiety ciężarnej ale, jak wyraźnie stanowi to art. 24 ust. 2 in principio, aby zapewnić pełne urzeczywistnienie tego (tj. określonego w ust. 1) prawa. Wyraźnie więc chodzi tutaj o gwarancje dla dziecka poczętego do korzystania z możliwie najlepszego stanu zdrowia.”

W obecnie obowiązujących ustawach dotyczących życia ludzkiego w początkowej fazie rozwoju wyraźny jest brak norm prawnych jasno i bezpośrednio chroniących życie dziecka poczętego. Ustawodawcy jak dotąd nie ustanowili przepisów jednoznacznie chroniących życie dziecka poczętego, tworzono natomiast ustawy aborcyjne, określające warunki dopuszczalności zabójstwa dziecka w majestacie prawa, nie ponosząc za to odpowiedzialności karnej. Dziecko poczęte będące ofiarą aborcji jest wyjęte spod

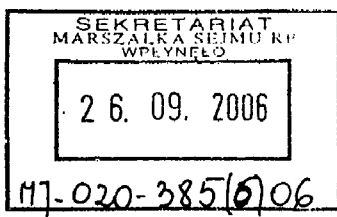
jakiegokolwiek ochrony prawa. Jest to sytuacja niedopuszczalna w demokratycznym państwie prawnym, jakim jest Rzeczpospolita Polska. Każde normalne demokratyczne społeczeństwo powinno zapewnić opiekę swoim najmniejszym członkom, a nie dopuszczać do sytuacji, w której najmłodsi są w bestialski sposób mordowani w majestacie prawa. Warto w tym miejscu przytoczyć słowa Sługi Bożego Ojca Świętego Jana Pawła II wygłoszone podczas homilii w Kaliszu w dniu 4 czerwca 1997 r.: „...*Kościół broniąc prawa do życia odwołuje się do szerszej, uniwersalnej płaszczyzny obowiązującej wszystkich ludzi. Prawo do życia nie jest tylko kwestią światopoglądu, nie jest tylko prawem religijnym, ale jest prawem człowieka. Najbardziej podstawowym prawem człowieka! Bóg mówi: -Nie będziesz zabijał!» (Wj 20,13)- Przykazanie to jest zarazem fundamentalną zasadą i normą kodeksu moralności, wpisanego w sumienie każdego człowieka. Miarą cywilizacji - miarą uniwersalną, ponadczasową, obejmującą wszystkie kultury - jest jej stosunek do życia. Cywilizacja, która odrzuca bezbronnych, zasługuje na miano barbarzyńskiej.*”, a także słowa wygłoszone podczas homilii w Łowiczu w dniu 14 czerwca 1999 r.: „*Tu, z tego miejsca, wołam do wszystkich ojców i matek mojej Ojczyzny i całego świata, do wszystkich ludzi bez wyjątku: każdy człowiek poczęty w łonie matki ma prawo do życia! Jeszcze raz powtarzam to, co wielokrotnie już mówiłem: «życie ludzkie jest święte. Nikt w żadnej sytuacji, nie może rościć sobie prawa do bezpośredniego zniszczenia niewinnej istoty ludzkiej. Bóg jest absolutnym Panem życia człowieka, ukształtowanego na Jego obraz i podobieństwo (por. Rdz 1, 26-28). Życie ludzkie ma zatem charakter święty i nienaruszalny, w którym odzwierciedla się nienaruszalność samego Stwórcy» (por. Evangelium vitae, 53). Bóg chroni życie zdecydowanym zakazem wypowiedzianym na Synaju «Nie będziesz zabijał» (Wj 20, 13). Dochowajcie wierności temu przykazaniu. Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Tysiąclecia powiedział: «Pragniemy być narodem żywych, a nie umarłych».*”

Zgodnie z Katechizmem Kościoła Katolickiego: „*Niezbywalne prawo do życia każdej niewinnej istoty ludzkiej stanowi element konstytutywny społeczeństwa cywilnego i jego prawodawstwa*”. Zachodzi zatem oczywista konieczność wprowadzenia do ustawy o charakterze zasadniczym tj. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przepisów zapewniających całkowitą ochronę życia dzieci poczętych, które nie będą podważały bezwzględnej wartości prawa do życia i skutecznie zapobiegną jego relatywizacji przez prawo. Życie ludzkie i prawo do życia nie jest bowiem przedmiotem umowy i negocjacji ale podstawowym prawem każdego człowieka i każde demokratyczne społeczeństwo powinno zapewnić jego całkowitą i bezwzględną ochronę.

Marek Kotlinowski
Poseł wnioskodawca

Warszawa, 22 września 2006 r.

Szanowny Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu RP

Jako Poseł wnioskodawca składam uzupełnienie do projektu poselskiego, złożonego w dniu 5 września 2006 r. - ustawa o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Oświadczam, iż złożony projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Marek Kotlinowski
Poseł wnioskodawca

Warszawa, 15 września 2006 r.

BAS-WAEM-2060/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego
projektu ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Kotlinowski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2002 r. Nr 23, poz. 398, z 2003 r. Nr 23, poz. 337, z 2004 Nr 12, poz. 182, z 2005 r. Nr 16 poz. 263, Nr 42 poz. 556, Nr 66 poz. 912, Nr 76, poz. 1062, z 2006 r. Nr 15, poz. 194) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę artykułu 38 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 oraz z 2001 r. Nr 28, poz. 319), dotyczącego prawnej ochrony życia. Zmiana polega na uzupełnieniu obowiązującego przepisu poprzez zagwarantowanie ochrony życia „od momentu poczęcia”.

Proponowana ustawa ma wejść w życie „w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia”.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnienia, o którym mowa w projekcie ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Przedmiot proponowanej zmiany nie należy do materii regulacji prawa UE.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W uzasadnieniu do projektu ustawy nie zawarto – wymaganego art. 34 ust. 2 pkt 7 Regulaminu Sejmu – oświadczenia w sprawie zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy REX: Unia Europejska, projekt ustawy, Konstytucja, prawa człowieka.

Warszawa, 15 września 2006 r.

BAS-WAEM-2061/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy
projekt ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Kotlinowski) jest projektem
ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę artykułu 38 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 oraz z 2001 r. Nr 28, poz. 319), dotyczącego prawnej ochrony życia. Zmiana polega na uzupełnieniu obowiązującego przepisu poprzez zagwarantowanie ochrony życia „od momentu poczęcia”.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski